

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **D. T. P.**
zastoupený opatrovníkem Mgr. Adamem Hefnerem, advokátem,
sídlem Koželužská 3034/1, Plzeň,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-622/LE-BA07-D06-2023 ze dne 30. 6. 2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobce podal dne 12. 5. 2023 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný výše uvedeným rozhodnutím řízení zastavil pro nepřipustnost podle 25 písm. i), § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Zároveň konstatoval, že státem příslušným k vyřízení žádosti je Rumunsko podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (tzv. „nařízení Dublin III“). Žalovaný totiž z výpovědi žalobce dospěl k závěru, že žalobce je držitelem rumunského víza.

II. Řízení před soudem

2. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žalobou. Podle jeho mínění se žalovaný nedostatečně zabýval možností převzít příslušnost na základě diskrečního oprávnění podle čl. 17 nařízení č. 604/2013. K této otázce uvedl, že v ČR žije již půl roku, nemá důvod se do Rumunska vracet a návrat by pro něj a jeho rodinu znamenal velký zásah, protože v Rumunsku jsou nízké mzdy. Žalovaný své úvahy o neuplatnění čl. 17 neodůvodnil dostatečně. Podle žalobce je možné převzít příslušnost z humanitárních důvodů i mimo rodinné důvody. Dále žalobce uvedl, že má z návratu do Rumunska velké obavy, protože situace v tamních azylových zařízeních je alarmující a nese s sebou riziko nelidského a ponižujícího zacházení. Podklady pro rozhodnutí byly v této otázce obecné a nedostatečné. I kdyby tedy nebyly dány předpoklad podle čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013 (systémové nedostatky), jde o další humanitární důvod.
3. Žalovaný k žalobě podrobně zopakoval své rozhodovací důvody. Ve věci nebyla pochybnost o příslušnosti Rumunska. Ve vztahu k uplatnění diskrečního oprávnění podle čl. 17 jsou úvahy žalovaného dostatečné, nebyl důvod věc žalobce přebírat. Ve věci pak nevznikly ani pochybnosti o funkčnosti rumunského azylového systému.

III. Procesní otázky řízení před soudem

4. Přechozí rozhodnutí v této věci č. j. 16 Az 16/2023-28 zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 1 Azs 192/2023-33 ze dne 11. 1. 2024. V něm vyslovil právní názor, podle něhož (1) ve věci není pochybnost o příslušnosti Rumunska k vyřízení žádosti žalobce na základě domněnky vyhovění žádosti o převzetí; (2) krajský soud měl tuto otázku i důvodnost žaloby posuzovat podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí podle čl. 46 odst. 3 (tzv. „procedurální“) směrnice 2013/32/EU a nemá uplatňovat § 75 odst. 1 s. ř. s.; (3) krajský soud se v dalším řízení bude zabývat především otázkou převzetí příslušnosti na základě diskrečního oprávnění podle čl. 17 nařízení 604/2013.
5. Tento právní názor je podle § 110 odst. 4 s. ř. s. pro soud v této konkrétní věci (zásadně) závazný a nezměnitelný. Právním názorem kasačního rozsudku však krajský soud nemůže být vázán v případě, že je tento právní názor v rozporu s právem Evropské unie. V takovém případě je krajský soud dokonce *povinen odmítnout* právní názor kasačního rozsudku, a to aniž by musel položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru EU [srov. nález sp. zn. II. ÚS 3432/17 ze dne 11. 9. 2018 (N 153/90 SbNU 483), odst. 51–52].
6. Přesně taková situace nastala v souzeném případě: právní názor rozsudku č. j. 1 Azs 192/2023-33 k aplikovatelnosti čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU v dublinském řízení je v rozporu unijním právem, judikaturou Nejvyššího správního soudu i Soudního dvora EU.
7. V dublinském řízení se totiž použije čl. 27 odst. 1 dublinského nařízení, nikoliv čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. To je zřejmé z vymezení předmětu jejich regulace (srov. čl. 1 obou předpisů), tak i jasného znění čl. 46 odst. 1 a 3 procedurální směrnice. Zároveň to konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 5 Azs 195/2016-22 ze dne 12. 9. 2016. Že na dublinské řízení mají být uplatněna pravidla dublinského nařízení, nikoliv pravidla procedurální směrnice, uvedl ostatně i Soudní dvůr EU v rozsudku ve věci C-194/19 H. A. ze dne 15. 4. 2021 (odst. 37–42).
8. Vedle toho není zřejmé, jak by ve skutkových okolnostech souzeného případu měl být čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatněn: problematickou skutečností nastalou po rozhodnutí žalovaného je zde výslovná akceptace Rumunska ze dne 21. 7. 2023. To je

skutečnost *podporující* závěry *žalovaného v neprospěch žalobce*. Z dosavadní ustálené judikatury se přitom jeví, že krajský soud není oprávněn uplatnit nedostatečně transponované ustanovení směrnice ve prospěch státu a v neprospěch jednotlivce (tj. sestupný vertikální přímý účinek směrnice; srov. např. rozsudky NSS č. j. 1 Azs 216/2016-41 ze dne 9. 2. 2017, č. 3596/2017 Sb. NSS, č. j. 1 Azs 146/2019-23 ze dne 28. 8. 2019, č. j. 1 As 488/2020-44 ze dne 1. 7. 2021).

9. Odkazy kasačního rozsudku č. j. 1 Azs 192/2023-33 na rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-63/15 Mehrdad Ghezelbash ze dne 7. 6. 2015 a C-194/19 H. A. jsou v tomto ohledu nepřiléhavé, neboť řeší opačnou situaci oproti souzené věci. K novým otázkám má soud podle těchto rozhodnutí přihlédnout ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. K rozhodování ve prospěch správního orgánu Soudní dvůr v těchto rozhodnutích neuvedl nic.
10. Z citované judikatury Soudního dvora plyne, že přihlédnutí ke skutkovým novotám je možné, pokud je to třeba k dodržování práva *žalobce* na účinnou právní ochranu podle čl. 47 Listiny základních práv EU. Nejde o plošný postup jako v případě čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Z okolností případu nicméně nevyplynulo, že by uplatnění § 75 odst. 1 s. ř. s. bránilo dodržování práva *žalobce* na účinnou právní ochranu a Ministerstvu vnitra toto právo nesvědčí. Krajský soud v Plzni proto nadále postupoval standardně podle § 75 odst. 1 s. ř. s.; nepřihlédl tedy k výslovné akceptaci Rumunska zaslané po vydání napadeného rozhodnutí ani odpovídající části rozsudku č. j. 1 Azs 192/2023-33.
11. Nad rámec uvedeného soud konstatuje, že žalovaný měl možnost se k této procesní otázce vyjádřit. *De facto* to odmítl, což postup soudu rozhodně neomezí. Žalovaný se tím jen vzdává možnosti ovlivnit výsledek řízení, což soud žalovanému již v minulosti sdělil (srov. rozsudek KS v Plzni č. j. 60 Az 24/2020-38 ze dne 18. 6. 2021, odst. 31).

IV. Posouzení věci

12. Žaloba není důvodná. V souzené věci není pochyb o příslušnosti Rumunska k vyřízení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu podle čl. 12 nařízení č. 604/2013. Žalovaný vyšel z aktuální zprávy o stavu azylového řízení a přijímacích podmínkách v Rumunsku, nic nevypovídá o tom, že by tamní podmínky byly neakceptovatelné. Diskreční oprávnění podle čl. 17 nařízení umožňuje převzetí příslušnosti na základě uvážení žalovaného, zejména z humanitárních důvodů. Důvody uvedené žalobcem byly ekonomické povahy, nikoliv humanitární.

Příslušnost Rumunska podle č. 12 odst. 1 nařízení

13. V souzené věci Nejvyšší správní soud závazně konstatoval, že Rumunsko je příslušné k vyřízení žádosti žalobce na základě domněnky vyhovění žádosti o převzetí podle čl. 28 odst. 3 nařízení č. 604/2013.

Podmínky v Rumunsku

14. Ve věci nevznikly závažné důvody se domnívat, že v Rumunsku dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie (čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013). Nic takového nevyplynulo z informace o rumunském azylovém systému ze 14. 6. 2023 (č. l. 59–67 správního spisu). Protože jde o zprávu z června 2023, nepovažoval ji soud ke dni rozhodnutí žalovaného

v listopadu 2023 za zastaralou či rozsahem nedostatečnou (obecnou). Žalobce ostatně v této otázce neoznačil žádný novější nebo podrobnější důkaz. Sám žalobce pak před žalovaným uvedl, že z Rumunska odešel z důvodu nízké mzdy, žádné problémy v Rumunsku neměl, ale vrátit se tam nechce z důvodu nízké životní úrovně (srov. protokol ze dne 16. 6. 2023 na č. l. 47 správního spisu).

Diskreční oprávnění podle čl. 17 nařízení

15. Podle čl. 17 odst. 1 nařízení č. 604/2013, odchýlně od čl. 3 odst. 1 (podle něhož žádost o mezinárodní ochranu posuzuje stát, který je podle pravidel kapitoly III nařízení pro její posouzení příslušný) se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný. Podle recitálu 17 nařízení lze diskreční oprávnění využít zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny.
16. Diskreční oprávnění státu vyjádřené v čl. 17 nepředstavuje povinnost, ale možnost ujmout se posuzování žádosti o mezinárodní ochranu. I kdyby existovaly okolnosti hodné zvláštního zřetele, nemá žadatel na jeho aplikaci právní nárok. Správní orgán má v takovém případě pouze povinnost se jeho možnou aplikací zabývat a jeho neaplikaci řádně odůvodnit (srov. např. rozhodnutí NSS č. j. 2 Azs 222/2016-24 ze dne 5. 1. 2017, č. j. 7 Azs 238/2018-55 ze dne 23. 10. 2018).
17. Za okolnosti zvláštního zřetele hodné svědčící pro využití diskrečního oprávnění lze považovat například existenci rodinných vazeb, speciální vztah žadatele s Českou republikou daný zejména výhodami, které státu ochrana žadatele přináší, nebo důvody humanitární (srov. rozsudek NSS, č. j. 6 Azs 16/2017-61 ze dne 28. 3. 2017).
18. Případy hodné zvláštního zřetele nelze vyčerpávajícím způsobem obecně popsat, přesto však v rámci nich jsou patrné dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat: V první řadě případy, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k České republice, resp. Česká republika má zvláštní zájem na jeho ochraně (např. za prokázané služby státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou případy, kdy by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení č. 604/2013 typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla (viz jeho čl. 3 odst. 2). V druhé z popsaných typových skupin případů je v první řadě namístě nejprve zkoumat, zda by tyto důsledky mohly skutečně s významnou pravděpodobností nastat, a pokud ano, zda stát příslušný dle nařízení může sám učinit opatření, která by zajistila ochranu žadatele před těmito důsledky (srov. cit. rozsudek NSS č. j. 2 Azs 222/2016-24).
19. Posouzení podmínek pro aplikaci čl. 17 je správním uvážením. Role soudů při přezkumu správního uvážení je omezena na ověření, zda ministerstvo nepřekročilo zákonné meze správního uvážení či správní uvážení nezneužilo (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Nahradit správní uvážení soudy nemohou. Přezkoumávají proto především, zda ministerstvo nezapomnělo úvahu o použití čl. 17 učinit (pokud to bylo namístě), případně, zda logicky a srozumitelně odůvodnilo, proč oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení nevyužilo.
20. V nyní souzené věci žalovaný řádně odůvodnil, proč nepřistoupil k aplikaci diskrečního ustanovení čl. 17 nařízení č. 604/2013. Důvody uváděné žalobcem lze v zásadě označit jako ekonomické – bylo by pro něj výhodnější zůstat a pracovat v České republice. Závěr

žalovaného, že toto nejsou humanitárně významné důvody, nepřekročil zákonné meze správního uvážení ani správní uvážení nezneužil.

V. Závěr

21. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 27. února 2024

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce